

Gulamparazlyk oglanbazlygy aňladýar

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Gulamparazlyk oglanbazlygy aňladýar GULAMPARAZLYK OGLANBAZLYGY AÑLADÝAR

- «Yöre, serwi boýly söýgülim, Sa:dabada gideli!»

Gulamparazlyk – jynsy meýliň erkek çaga ýa-da ýaşlara gönükmegi, anal sekse bolan jynsy isleg, erkek bilen erkegiň arasyndaky jynsy gatnaşyk ýa-da geýleriň ýakyn gatnaşygy – ýagny, osmanlyda erkekleriň ýa-da gomoseksualist erkekleriň öz jynsyndan bolanlar bilen ýakyn gatnaşykda bolmagyna aýdylypdyr.

Osmanly imperiýasynda gomoseksualizm, oglanbazlyk imperiýanyň çäklerinde ýaşayan gomoseksual raýatlaryň ýaşaýyş-durmuş formasy bolupdyr.

Osmanlyda artbujagyndan gün görýän gomoseksualistlere «hyz oglany» («hîz oğlanı») diýlipdir we bu «hyzlar» döwlet tarapyndan ýörite hasaba alnypdyr.

Güzeranyny şu iş bilen dolaýan erkekler «Hyzan depderine» («Defter-i hîzân») bellendir.

Osmanly goşunynda gomoseksualistler ýanyçarlara hyzmat edýän «jiwelek» hökmünde tanalypdyr, uruşlarda ýanyçarlaryň jynsy isleglerini kanagatlandyrmak üçin jiwelekler batalýony döredilipdir.

Jiwelek batalýonyndaky esgerleriň her birine bir ýanyçar eýelik edipdir.

Orhan Gazynyň döwründe (1326-1359) osmanlylara ýesir düşen Wizantiýanyň Selanikdäki baş ýepiskopy Gregoriý Palamas ýatlamalarynda osmanlyda azgynlygyň çakdanaşa ýaýrandygyny, hususanam hristian ýesirlere garşy gönükdirilen jynsy zorlamalaryň köpdügini ýazýar.

Oglanbazlygyň Soltan Baýezit I döwründe başlandygyny öňe

sürýän çeşmeler günäni Baýezidiň aýallaryndan asly serbiýaly Oliwera Despinanyň üstüne atýarlar.

Oliwera Despina äri üçin tapan hristian ýigdekçeleri bilen gomoseksualizmiň osmanlyda düzgüne girmegini we köşkdäki «içoglanlaryň» özeniniň şol ýigdekçelerden düzülmegini gurnapdyr...

Selim II, Myrat III, Mämmet III döwürleriniň taryhçysy, diwan kätibi, häkimi Geliboluly Mustapa Aly zamanasynyň gomoseksualizme bolan garaýşyny iň gowy açyp görkezýän eserlerinden «Mewâidün Nefais fi Kawaidil-Mejalis'i» eserini ýazypdyr.

Geliboluly Mustapa Aly eseriniň dürli bölümlerinde osmanly welaýatlarynda ýaşaýan dürli halklardan we etniki toparlardan bolan ýigitleri hakda gysgaça maglumatlary berýär:

“Tüýsüzler soýundan (neberesinden) namart lukmasy bolanlaryň köpüsi Arabystan piçleri (çöpdüýbileri) we Anadoly türkleriniň welezzynalarydyr, olaryň sürdügi gözelligi we jazibe (очарование, özüne çekijilik) süresini (wagtyny) hiç bir diýaryň tüýsüzleri sürmez”.

Ýene bir ýerde: “Edirnäniň, Bursanyň, Stambulyň inçe billileri her babatda kem-kössüz we olardan gowy» diýýär.

Agzalan kitapdan ýene bir mysal: «Kürt tüýsüzlerinde eneden dogma ewbaşlaryň (azgyn, terbiýesiz) tejribesine görä sagdyn, ýumşak, uýgun we näme isleseň edip duranlary köp bolýar. Özem billerinden aşagyny hyna bilen boýaýarlar, dyzlaryna ýetýänçä boýap özlerini bezeýärler.»

Taryhçylaryň «Läle döwri» diýip at beren Ahmet III döwrüniň meşhur şahyry Nedimiň şu beýtini okalyň:

*«Idin alyp juma namazyna eneňden,
Bir günün ogurlaly çarhypelekden.
Bir buljum ýere gideli, gizlin ýollardan
Gideli, serwi rowanym, ýöre Sadabada».*

(«İzn alub cum'a nemâzına deyû mâderden

Bir gün uğrılayalım çerh-i sitem-perverden
Dolaşub iskeleye doğru nihân yollardan
Gidelim serv-i revânım yürü Sad'âbâde.»)

Men muny osmanly fanatikleri üçin ýazdym. Juma namazyna aýal-
gyzlar bilen gitmändirler-ä. Hem rugsat alyp, hem gizlin
ýoldan bir buljum ýere gidiberyän ekenler. Eýse nämüçin?
Masgara bolmak üçin «Ensar Vakfı»-ynda bolmagyň geregi ýokdy.
Sadabada gitseň, yns-jynsyň biljek gümany ýok.

Mehmet ERDÜL.

07.01.2019 ý.

E-posta : mehmeterdul@karsiyakahaber.com Geň-taňsy wakalar